

Schrijftips

Heel vaak krijg ik het verzoek om verhalen van anderen te lezen en beoordelen. Dat zou ik erg leuk vinden om te doen, alleen ontbreekt het me helaas aan tijd. Wel kan ik je wat algemene schrijftips geven waar je misschien iets aan hebt. Hieronder een aantal veel voorkomende vragen en tips rondom het schrijven van verhalen.

Tisa Pescar

Inhoud van een verhaal

* Er is altijd een conflict waarom het verhaal draait. Zorg dat je die rode draad in het oog houdt, de spanningsboog goed opbouwt en niet teveel weggeeft aan het begin. Ook is het belangrijk om 'bladvulling' te schrappen. Een boek/verhaal kan beter kort en spetterend zijn, dan lang en saai.

*Werk je personages zo goed uit dat ze interessant zijn. Maak er geen karikaturen van. Niemand is bijvoorbeeld alleen maar goed of alleen maar slecht en een heks hoeft niet persé een kromme neus te hebben.

*Vermijd clichés zoveel mogelijk, of dik ze zo aan dat de lezer doorheeft dat je ze expres hebt gebruikt.

Taalgebruik/ spelling/ grammatica

*Let op dat je taalgebruik gevarieerd is. Controleer je tekst als het verhaal af is op woorden die je misschien te vaak gebruikt hebt en verzin alternatieven. Hetzelfde geldt voor zinsopbouw.

Voorbeeld:

Ik loop naar de schuur. Ik doe de deur open. Ik pak een schep. Ik loop ermee naar buiten. Ik graaf een kuil. Ik stuit op iets hards.

Het stukje hierboven leest natuurlijk niet lekker, want alle zinnen zijn hetzelfde opgebouwd. Het kan ook zo:

Toen ik bij de schuur aankwam, deed ik de deur open en pakte een schep. Weer buiten begon ik een kuil te graven waarbij ik al gauw op iets hards stuitte.

*Zorg ervoor dat je geen tijden door elkaar haalt. Je kiest voor verleden tijd of tegenwoordige tijd.

Dus niet:

Ik liep naar de schuur en pak een schep.

Maar:

Ik loop naar de schuur en pak een schep.
of
Ik liep naar de schuur en pakte een schep.

***Moet ik twee woorden aan elkaar of los van elkaar schrijven?**

Tip: om dat te controleren kun je op <http://www.vandale.nl/vandale/opzoeken/woordenboek/> kijken.

***Schrijf je een woord met een d, dt of een t aan het eind?**

Daar is een ezelsbruggetje voor dat in de meeste gevallen heel goed werkt :

Hij wordt geslagen. Wordt schrijf je hier met dt. Zet het werkwoord fietsen maar eens in de plaats van worden. Dan hoor je de t direct, dus komt er achter word ook een t.
Ik word geslagen is zonder t. Probeer het trucje met de fietsen hier maar ook eens uit. Je hoort dan geen t, dus schrijf je die ook niet achter word.

Ik heb een roos gehaald. Dit schrijf je met een d, want als je zegt ik haalde een roos, staat er ook een d.

Opmaak tekst

***Hoe schrijf je een dialoog op?**

Leestekens, spaties en hoofdletters:

‘Hallo, meneer,’ zei hij.
‘Hallo, meneer.’ Hij stak zijn hand uit.
‘Is dat zo?’ vroeg hij, terwijl hij zijn wenkbrauwen optrok.
‘Is dat zo?’ Hij trok zijn wenkbrauwen op.

Bij dialogen is het ook belangrijk dat je via de opmaak al duidelijk maakt wie wat zegt. Als Pietje aan het woord is en Henk zegt iets terug, zet je de tekst van Henk op een nieuwe regel. Zie voorbeeld hieronder:

Regel 1: ‘Hallo,’ zei Pietje.
Regel 2: Henk keek om. ‘Hoi.’ Het klonk niet bijster enthousiast, maar dat leek Pietje niet op te merken.
Regel 3: ‘Lang niet gezien, man!’ brulde hij en Henk moest een dreun op zijn schouder incasseren.
Regel 4: ‘Zeg dat wel, ja,’ gromde Henk.

***Waar plaats ik leestekens?**

Lees je tekst hardop voor, op plaatsen waar je van nature een leespauze inlast, komt meestal een komma of een punt.

Tussen twee actieve werkwoorden hoort altijd een komma.

Voorbeeld:

Terwijl ik naar buiten loop, trek ik mijn jas aan.

Herschrijven

Herschrijven is schrappen en waarschijnlijk kan ook in jouw verhaal nog veel geschrapt kunnen. In een tekst staan bijna altijd dubbele dingen en zinnen die 'strakker' kunnen, waardoor ze lekkerder gaan lopen. Dat is wel een leerproces, want ik weet heel goed hoe moeilijk het is om je eigen tekst kritisch te bekijken en dan ook nog een paar prachtige zinnen eruit te gooien, waarvan je denkt 'wat zonde om die te schrappen'.

Tip : toch doen en bij twijfel altijd schrappen, want negen van de tien keer loopt de tekst daarna veel beter. Zelf ben ik daar tegenwoordig heel erg makkelijk in. Ik ga echt met de botte bijl door mijn manuscripten, waarbij heel wat passages sneuvelen.

Je kunt trouwens het best gaan herschrijven, nadat je minimaal een maand niet meer naar je verhaal gekeken hebt. Je blik is dan veel helderder en je kunt waarschijnlijk gemakkelijker afstand nemen.

Tip: zoek een paar proeflezers die hun mond durven opendoen. Proeflezers zijn echt onmisbaar, want zelf heb je altijd een enorme blinde vlek en zie je gewoon dingen over het hoofd tijdens het lezen van je eigen teksten.

Tip: dit had ik al genoemd: zorg voor variatie in je taalgebruik. Voorkom dat je dezelfde woorden snel achter elkaar nogmaals gebruikt. Je kunt daarbij werken met de synoniemenlijst in word (klik met je rechter muisknop op het woord in de tekst en klik daarna in het venster dat verschijnt op *synoniemen*) of zoek een woord met gelijke betekenis op via <http://synoniemen.net/index.php>

Dan zijn er nog een paar fora op het internet waar mensen elkaar tips geven en/of elkaars teksten lezen en bekritisieren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan <http://zinnigerzinnen.nl/forum/index.php> en <http://www.schrijvenonline.org/forum>.